

References

1. VV Yashchenko, Basic Concepts of Cryptography, Mathematical Enlightenment. Avg. 3. №2. 1998. S. 53-70.
2. [https://en.wikipedia.org/wiki/Adiantum_\(cipher\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Adiantum_(cipher))
3. https://en.wikipedia.org/wiki/Salsa20#ChaCha_variant
4. Knut D. The Art of Computer Programming. Vol.2: Semi-numerical algorithms. M.: Peace. 1977.
5. Aho A. . Hopcroft J. . Ullman J. Construction and analysis of computational algorithms. M.: Peace. 1979.
6. NP Barnovsky, Cryptography and the Theory of Complexity, Mathematical Enlightenment. Avg. 3. №2. 1998. pp. 71-86.
7. ON Vasilenko, Modern Methods for Checking the Simplicity of Numbers, // Cybernetic Collection, vol. 25. 1988, pp. 162-188.
8. Prahar K. Distribution of prime numbers. M.: Peace. 1967.
9. Z. Borevich Shafarevich IR Number theory. M.: Science. 1964
10. Kostrikin AI Introduction to Algebra. M.: Science. 1977.
11. J. Brasseur Modern cryptology. PC World. №3. 1997.

Статтю подано до редакції 31.01.2019 р.

УДК 339.727.22(045)

DOI: 10.33111/mise.97.10

Гращенко І. С., к.е.н., доцент кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності підприємств,
Національний авіаційний університет

Краснюк М. Т., к.е.н., доцент кафедри інформаційних систем
в економіці, Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

Краснюк С. О., старший викладач кафедри іноземних мов,
Київський національний університет технологій та дизайну

Hrashchenko I. S., PhD of Economics, Associate Professor,
Department of Foreign Economic Activity Enterprise Management,
National Aviation University

Krasnyuk M. T., PhD of Economics, Associate Professor
of the Economics Information Systems Department,

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Krasniuk S. A., Senior Lecturer, Department of Foreign Languages,
Kyiv National University of Technologies and Design

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АВІАПІДПРИЄМСТВ

IMPROVEMENT OF PROCESSES OF FORMATION AND REALIZATION OF INVESTMENT POTENTIAL OF AVIATION ENTERPRISES

Анотація. Стаття присвячена процесам формування та реалізації інвестиційного потенціалу авіапідприємств. З урахуванням багатоаспектної природи та динамічного характеру категорії «інвестиційний потенціал авіапідприємств» авторами запропоновано було запропоновано власне визначення його поняття, що ґрунтується на систематизації поглядів на проблему активізації та прискорення інвестиційного розвитку авіаційної галузі. Відповідно до нього інвестиційний потенціал — це здатність реалізувати сукупність інвестиційних можливостей авіапідприємства щодо залучення, та використання додаткових потоків капіталу завдяки мобілізації наявних ресурсів з метою ринкової капіталізації авіапідприємства.

Авторами встановлено, що інвестиційний потенціал авіапідприємств є складовою економічного потенціалу авіапідприємств, проте водночас має вирішальний вплив на нього, перебуваючи у динамічній взаємодії з іншими видами потенціалу авіапідприємства.

Досліджено проблеми формування та оцінки інвестиційного потенціалу авіапідприємств, стану та перспектив розвитку підприємств авіаційної галузі. Виявлено, що наявність значних перспектив розвитку авіаційної галузі нівелюється певними обмежуючими факторами: відсутністю сталої сировинної бази, застарілістю виробничого обладнання, дефіцитом оборотних коштів і фінансових ресурсів, неефективною комерційною вузькою асортиментом тощо.

Авторами обґрунтовано необхідність використання системи оцінки інвестиційного потенціалу авіапідприємств на основі використання загальноючого показника та групи часткових показників за складовими потенціалу, що оцінюються за бальною шкалою. Дослідження дозволило удосконалити систему показників для оцінки стану складових інвестиційного потенціалу авіапідприємств на основі їх систематизації та введення бальної шкали оцінювання.

Авторами запропоновано використання системи показників індикаторів складових інвестиційного потенціалу авіапідприємств. До основних переваг запропонованої системи показників індикаторів можна віднести: зручність отриманих вихідних даних, простота розрахунку необхідних показників, можливість автоматизації розрахунку. Це дозволяє спростити дослідження рівня інвестиційного потенціалу авіапідприємства та забезпечити своєчасні зважені управлінські стратегічні рішення, та їх обґрунтованість на основі отримання, під час аналізу, даних, які можуть використовуватися в прогностуванні розвитку інвестиційного потенціалу авіапідприємства у майбутньому.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, авіапідприємства, фактори економічного зростання, формування інвестиційного потенціалу рівень інвестиційного потенціалу.

Abstract. The article is devoted to the processes of formation and realization of investment potential of aviation enterprises. Taking into account the multidimensional nature and dynamic nature of the category «investment potential of airlines», the authors proposed their own definition of its concept, based on the systematization of views on the problem of activation and acceleration of investment development of the aviation industry. According to him, investment potential is the ability to realize the adequate investment capabilities of an airline to attract, and to use additional capital flows through the mobilization of available resources to market the airline.

The authors found that the investment potential of airlines is an integral part of the economic potential of airlines, but at the same time has a decisive influence on it, being in dynamic interaction with other types of potential of the airline.

The problems of formation and estimation of investment potential of aviation enterprises, the state and prospects of development of the enterprises of

aviation industry are investigated. It is revealed that the presence of significant prospects for the development of the aviation industry is offset by certain limiting obstacles: lack of a stable raw material base, obsolescence of production equipment, shortage of working capital and financial resources, inefficient commercial narrow range and so on.

The authors substantiated the necessity of using the airline's investment potential assessment system based on the use of a generalized indicator and a group of partial indicators by potential components, which are evaluated on a point scale. The study allowed to improve the system of indicators for assessing the status of components of the investment potential of airlines based on their systematization and introduction of a scoring scale of evaluation.

The authors propose to use a system of indicators of indicators of the investment potential of airlines. The main advantages of the proposed system of indicators of indicators can be attributed: convenience of the received initial data, ease of calculation of necessary indicators, possibility of automation of calculation. This makes it easier to study the level of investment potential of an airline and to provide timely sound management strategic decisions and their validity based on obtaining, in the analysis, data that can be used to predict the development of the investment potential of an airline in the future.

Keywords: investment potential, airlines, factors of economic growth, formation of investment potential level of investment potential.

Вступ. Одним з найважливіших факторів економічного зростання та оновлення, що забезпечують можливість модернізації, оновлення діючих виробництв, створення та впровадження нової техніки та технологій, сучасних систем організації та управління економічними процесами, якісного оновлення інфраструктури в цілому, є інвестиції.

Авіаційна промисловість в Україні — галузь, яка може приносити Україні прибутки. Зростання конкурентоспроможності підприємств авіаційної галузі та зокрема авіапідприємств в умовах транзитивної економіки України можливе за умови прискорення інноваційно-інвестиційного розвитку. Україна спроможна розробити та презентувати конкурентоздатні проекти як на регіональному, так і на світовому рівні. Тому важливою компонентою управління авіапідприємствами сьогодення є впровадження суб'єктами господарювання одного зі сценаріїв формування та ефективного використання інвестиційного потенціалу, що підтверджує **актуальність** даної тематики дослідження.

Враховуючи вищезазначене **метою статті** є дослідити проблеми формування та оцінки інвестиційного потенціалу авіапідприємств стану та перспектив розвитку підприємств авіаційної галузі в цілому.

Вивчення природи інвестиційних процесів завжди знаходилося у центрі економічних досліджень. Фундаментальний аналіз інвестиційного процесу був проведений у роботах Дж. М. Кейнса, К. Маркса, І.Фішера, Д. Йоргенсона, Л.Т. Гайєра та інших. Грун-

товне дослідження різних аспектів інвестиційного розвитку авіа-підприємств здійснили в своїх працях Бойчук Р.М., Шкода Т.Н., Буглак О.В., Кулаєв Ю.Ф. Вагомий внесок у розвиток теорії інвестування належить представникам класичної школи. Видатні вчені А.Сміт, Дж. Мілль, Д. Рікардо поглибили теоретичні засади сутності інвестицій, вперше сформулювали параметри інвестиційної моделі суспільства. Формування інвестиційних ресурсів, на думку представників даної школи, відбувається шляхом накопичення капіталу, однак в економічній літературі стосовно природи інвестицій завжди існували суперечливі погляди [1].

На думку авторів, жодна з перелічених точок зору не враховує усієї багатогранності поняття «інвестиційний потенціал авіа-підприємств» і зводить його до другорядного елемента потенціалу вищого рівня, а саме економічного. Автори погоджуються з думкою авторів, які вважають інвестиційний потенціал авіа-підприємств складовою економічного потенціалу підприємства. Проте, інвестиційний потенціал авіа-підприємств, як і кожен з потенціалів другого порядку (фінансовий, виробничий, організаційний, кадровий та ін.) не існує відокремлено, оскільки поєднує елементи інших потенціалів.

Основний матеріал дослідження. На основі критичного аналізу існуючих наукових поглядів, запропоновано нове визначення терміну «інвестиційний потенціал авіа-підприємств». На думку авторів дослідження, інвестиційний потенціал авіа-підприємства — це здатність реалізувати сукупність інвестиційних можливостей авіа-підприємства щодо залучення, та використання додаткових потоків капіталу завдяки мобілізації наявних ресурсів з метою ринкової капіталізації авіа-підприємства. Такий підхід поєднує основні точки зору щодо дослідження категорії «інвестиційний потенціал» і прямо вказує на об'єкт, предмет та мету інвестиційної діяльності авіа-підприємств.

Україна є членом таких міжнародних авіаційних організацій, як Європейська конференція цивільної авіації (ЄКЦА), Європейська організація з безпеки аеронавігації «Євроконтроль» (ЄВРОКОНТРОЛЬ) і Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО). Протягом 2017 року представники Державіаслужби взяли участь у заходах під егідою ІКАО, ЄВРОКОНТРОЛЮ та ЄКЦА. У 2017-2019 рр. особлива увага приділялася удосконаленню чинного законодавства України, у тому числі шляхом імплементації відповідних актів ЄС у вітчизняне законодавство [2, 3]. Забезпечено виконання значної кількості результативних показників, зокрема:

- зобов'язань перед міжнародними організаціями по сплаті членських внесків;
- розроблення проектів нормативно-правових актів;
- придбання ліцензійного програмного забезпечення;
- видачі сертифікаційних документів, пов'язаних з наглядом за безпекою авіації та свідоцтв авіаційного персоналу.

Інвестиційний потенціал вітчизняної авіабудівної галузі ще дуже низький для здійснення великих інвестиційних проектів. Реально ж, більшість українських авіабудівних підприємств вимагають корінної реконструкції і переустаткування. Вартість таких інвестиційних проектів буде досягати десятків мільйонів доларів. Згідно статистичних даних Держкомстату України [4], кількість прямих інвестицій в авіабудівну галузь України з кожним роком зростає, але цих коштів все одно не вистачає для модернізації виробництва, розробки нових технологій і закупки спеціалізованого обладнання. Існують значні перспективи для розвитку співпраці з інвесторами в авіабудівній галузі: оновлення парків авіатранспортних засобів і технологічного обладнання із застосуванням лізингових схем [3]. Проаналізувавши статистичні та аналітичні матеріали визначено, що галузь авіабудування на світовому ринку представлена потужними компаніями, які здатні проектувати та впроваджувати власні розробки, задовольняти потреби споживачів на світовому рівні [3, 4]. Лідером світового авіабудування беззаперечно є американський Boeing. Вітчизняне підприємство здатне конкурувати зі світовими лідерами лише при виконанні одиничних поставок [3]. Серед найпривабливіших інвесторів для українського авіабудування є китайські інвестори, які мають наміри вкласти більшу частину коштів саме в авіабудування України. Прогнозується, що кількість прямих інвестицій з Китаю в українське авіабудування буде збільшено в 2020-2023 роках [2]. На сьогодні Україна готова поглиблювати співпрацю з КНР, зокрема у розробці регіональних і транспортних літаків, а також підготовки кваліфікованих фахівців. Але необхідно зазначити що проблема з коронавірусом призведе до значних проблем в економіці Китаю, що неминуче вплине на процеси інвестування української авіаційної галузі.

Тому метою удосконалення процесів формування та реалізації інвестиційного потенціалу авіапідприємств є підвищення ефективності їх господарської діяльності що забезпечить їх привабливість для європейських інвесторів. Ключовими показниками економічної ефективності авіапідприємства прийнято вважати: рентабельність власного капіталу, абсолютна економічна

ефективність, рентабельність інвестованого капіталу, прибуток [5]. На нашу думку, індикатором ефективності використання інвестиційного потенціалу авіапідприємств є зростання не лише прибутку від операційної діяльності та чистого прибутку, але і грошового потоку авіапідприємства як суми чистого прибутку та амортизації.

Формування інвестиційного потенціалу авіапідприємств полягає у створенні додаткових інвестиційних можливостей, які можуть бути реалізовані авіапідприємством шляхом мобілізації внутрішніх або залучення зовнішніх ресурсів.

Ключовими задачами формування інвестиційного потенціалу авіапідприємств, відповідно до проведеної авторами оцінки, є:

- проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт для формування пакету інноваційних проектів, які повинні бути реалізовані завдяки залученню інвестиційних ресурсів [5];

- використання оптимальних організаційних механізмів ведення господарської діяльності, що забезпечить максимальну віддачу на інвестований капітал;

- забезпечення передумов для стабільного підвищення фінансових результатів авіапідприємства та зростання ефективності його господарської діяльності за рахунок доцільного використання наявних ресурсів;

- стабільна та ефективна робота авіакомпаній є невід'ємною умовою нормального функціонування економіки України, тому однією з головних проблем авіаційної галузі є пошук джерел формування необхідної ресурсної бази для реалізації актуальних інвестиційних проектів та ін.

Також у процесі формування інвестиційного потенціалу кожне авіапідприємство прагне до оптимізації його структури, щоб забезпечити високу ефективність діяльності та підвищення економічних показників [6].

Слід відмітити, що загальна кількість факторів, які впливають не тільки на формування та використання інвестиційного потенціалу авіапідприємств, але й на діяльність авіапідприємства загалом, надзвичайно велика. При цьому для факторів характерна взаємообумовленість і взаємозалежність, тому оцінити кількісно вплив окремого фактора неможливо.

Інвестиційний потенціал авіапідприємств сформований під впливом різновекторних продуктивних та обмежуючих факторів [6]. Серед багатьох обмежуючих факторів формування інвестиційного потенціалу авіапідприємства є недосконалі законодавча

і економічна політика держави, нестабільність податкового законодавства, завищені ставки податків. На цю проблему вказують у своїй звітності практично усі авіапідприємства. Зовнішні фактори формування інвестиційного потенціалу авіапідприємств загалом є несприятливими.

Як бачимо, інвестиційний потенціал авіапідприємств сформовано під домінуючим впливом обмежуючих внутрішніх і зовнішніх факторів. Саме на їх ліквідацію мають бути спрямовані зусилля управлінського персоналу авіапідприємств у процесі реалізації інвестиційного потенціалу [7].

Зважаючи на глобальний характер обмежуючих факторів зовнішнього характеру, їх можна подолати шляхом посилення координованості дій підприємств авіаційної галузі в цілому, у рамках кластерів, альянсів, вертикально інтегрованих структур. Головною особливістю інвестиційної політики України стосовно підприємств авіаційної галузі повинно бути створення середовища для розширення позабюджетних джерел фінансування капітальних вкладень, залучення вітчизняних, а також іноземних інвестицій [2,7]. Ці процеси повинні базуватися на подальшому вдосконаленні нормативно-законодавчої бази і державної підтримки інвестиційних проектів в авіаційну галузь.

Внутрішні обмежуючі фактори формування інвестиційного потенціалу авіапідприємств можуть бути усунуті шляхом розробки та впровадження сценаріїв формування та реалізації інвестиційного потенціалу для кожного окремого підприємства [6]. Такі сценарії мають бути спрямовані на створення передумов для реалізації наявних інвестиційних можливостей, підвищення економічної ефективності авіапідприємств, отримання максимально можливого додаткового грошового потоку на одиницю додатково інвестованого капіталу.

У такому контексті важливою задачею є аналіз ресурсної бази інвестиційного потенціалу авіапідприємств, а саме — структури інвестиційних ресурсів, особливостей їх формування, співвідношення у динаміці, а також ефективності використання [6].

Таким чином, інвестиційний потенціал авіапідприємства обумовлений двома вирішальними факторами: поточним техніко-економічним станом авіапідприємства та об'єктивними можливостями покращення цього становища завдяки використанню інвестиційних ресурсів.

Структура інвестиційного потенціалу авіапідприємства є складною та залежить у значній мірі від сфери й особливостей діяльності господарюючого суб'єкту [7]. На погляд авторів,

структура інвестиційного потенціалу являє собою упорядковану певним чином сукупність ресурсів і потенційних можливостей підприємства, які спрямовані на забезпечення росту ефективності діяльності господарюючого суб'єкта в процесі здійснення інвестиційної діяльності.

На думку авторів, до узагальненої структури інвестиційного потенціалу авіапідприємства доцільно включити такі складові: фінансову, виробничо-технологічну, кадрово-інтелектуальну, ринково-комерційну, організаційно-управлінську, інноваційну та інформаційну. Так, серед складових інвестиційного потенціалу можна виділити внутрішні та зовнішні елементи. Внутрішні елементи інвестиційного потенціалу знаходяться у межах досліджуваної системи (авіапідприємстві) та перебувають під безпосереднім впливом керівництва господарюючого суб'єкта. До таких елементів слід віднести фінансову, виробничо-технологічну, кадрово-інтелектуальну, організаційно-управлінську, інноваційну та інформаційну складові інвестиційного потенціалу.

Зовнішні елементи інвестиційного потенціалу авіапідприємства перебувають поза межами системи, що досліджується — авіапідприємство може впливати на них лише опосередковано (ринково-комерційна складова інвестиційного потенціалу).

Авіапідприємство має достатній інвестиційний потенціал, якщо володіє достатньою ресурсною базою та ефективним механізмом відтворення інвестицій. Зазвичай інвестиційний потенціал будь якого підприємства пропонують представляти у вигляді функції [5]:

$$\Pi = f(\Pi ZI; \Pi BI) \rightarrow \max, \quad (1)$$

де Π — інвестиційний потенціал;

ΠZI — потенціал залучення інвестицій;

ΠBI — потенціал відтворення інвестицій.

У свою чергу потенціал залучення інвестицій залежить від рівня розвитку ряду складових інвестиційного потенціалу авіапідприємства: фінансової, виробничо-технологічної, кадрово-інтелектуальної, ринково-комерційної, організаційно-управлінської, інноваційної та інформаційної складових.

$$\Pi ZI = f(\Phi C; B T C; P K C; O Y C; I C; I n C), \quad (2)$$

де ΦC — фінансова складова інвестиційного потенціалу;

$B T C$ — виробничо-технологічна складова інвестиційного потенціалу;

КІС — кадрово-інтелектуальна складова інвестиційного потенціалу;

РКС — ринкова-комерційна складова інвестиційного потенціалу;

ОУС — організаційно-управлінська складова інвестиційного потенціалу;

ІС — інноваційна складова інвестиційного потенціалу;

ІнС — інформаційна складова інвестиційного потенціалу.

Підсумкова оцінка проводиться на основі розрахунку коефіцієнту розвитку інвестиційного потенціалу авіапідприємства за формулою [5]:

$$K_{pin} = K_{nvi} * KZ_{nvi} + K_{nzi} * KZ_{nzi}, \quad (3)$$

де K_{pin} — комплексний показник рівня інвестиційного потенціалу;

K_{nvi} — комплексний показник потенціалу відтворення інвестицій;

K_{nzi} — комплексний показник потенціалу залучення інвестицій;

KZ_{nvi} — коефіцієнт значущості потенціалу відтворення інвестицій;

KZ_{nzi} — коефіцієнт значущості потенціалу залучення інвестицій.

Для авіапідприємств актуальним питанням є розробка організаційних напрямів удосконалення процесів формування та реалізації інвестиційного потенціалу на основі ліквідації виявлених у процесі оцінки обмежуючих факторів та оптимізації фінансових та інвестиційних ресурсів. Зважаючи на особливості формування інвестиційного потенціалу авіапідприємств, доцільно впроваджувати організаційні зміни як на рівні окремого авіапідприємства, так і в авіаційній галузі в цілому, шляхом поєднання зусиль усіх господарюючих суб'єктів авіаційної галузі [8].

Результати розрахунку комплексного показника рівня інвестиційного потенціалу авіапідприємств дозволяє провести взаємне позиціонування авіапідприємств відповідно до типу інвестиційного потенціалу.

Результати оцінок інвестиційного потенціалу авіапідприємств повинні стати основою побудови сценаріїв удосконалення процесів формування та реалізації інвестиційного потенціалу та розробки конкретних напрямків підвищення економічної ефективності підприємства шляхом впровадження оптимальних управлінських рішень формування та реалізації інвестиційного потенціалу [1]. На основі аналізу факторів, що впливають на формування та реалізацію інвестиційного потенціалу авіапідпри-

ємств, досліджено ефективність використання ресурсної бази інвестиційного потенціалу [8].

Аналіз факторів формування інвестиційного потенціалу авіапідприємств виявив наявність системного протиріччя: негативних факторів впливу на інвестиційний потенціал, які здебільшого мають глобальний характер, не можуть бути подолані при низькому рівні інтегрованості підприємств галузі [8]. Вирішення даного системного протиріччя можливе шляхом зміни організаційних форм функціонування авіапідприємств.

Висновки. Аргументовано, що одним з ключових завдань на сучасному етапі розвитку та забезпечення інвестиційного потенціалу авіапідприємств є: розробка раціонального методичного забезпечення оцінювання рівня інвестиційного потенціалу в системі стратегічного управління авіапідприємством з метою, правильності та адекватності оцінки рівня інвестиційного потенціалу; розробка напрямів зниження ступеню ризику зниження інвестиційного потенціалу авіапідприємств до допустимого рівня. Інвестиційний потенціал авіапідприємств запропоновано діагностувати за такими складовими: фінансова, виробничо-технологічна, кадрово-інтелектуальна, ринково-комерційна, організаційно-управлінська, інноваційну та інформаційна складова.

Таким чином, ефективне здійснення інвестиційної діяльності в підприємствах авіаційної галузі України є дуже важливим, оскільки забезпечує створення належних умов поживавлення інвестування, цілеспрямованого залучення та використання інвестиційних ресурсів, раціонального їх розподілу та забезпечення відповідного рівня інвестиційної привабливості авіаційних підприємств з метою посилення їх позицій у рамках національної економіки.

Дослідження характеру змін рівня інвестиційного потенціалу авіапідприємств та окремих його складових покликане визначити закономірності його формування та розвитку.

Отже оцінка інвестиційного потенціалу авіапідприємств має стати основою для розробки пропозицій удосконалення організаційних форм і сценаріїв формування, реалізації інвестиційних можливостей авіаційної галузі.

Література

1. Соловей Н. В. Фінансовий стан авіатранспортних підприємств України [Електронний ресурс] / Н. В. Соловей // «Молодий вчений», вересень 2018. с. 471–476. — Режим доступу до ресурсу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/9/62.pdf>.

2. Стратегія розвитку вітчизняної авіаційної промисловості на період до 2020 року [Електронний ресурс] // Урядовий портал. — 2008. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/183540635>.
3. Офіційний сайт Державіаслужби України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.avia.gov.ua
4. Статистична інформація [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. — 2020. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Дідух С.М. Стратегічні аспекти розвитку інвестиційного потенціалу плодоовочевих консервних підприємств / С.М. Дідух // Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів: монографія / за ред. д.е.н., професора О.І. Павлова. — Одеса : Астропринт, 2012. — С. 712–723.
6. Геєць І. О. Оцінка та стратегічні напрямки розвитку авіабудування України / І. О. Геєць, Ю. С. Слюсаренко // Стратегія розвитку України. — 2013. — № 1. — С. 47–52.
7. Астапова Г.В. Організаційно-економічний механізм корпоративного управління авіапідприємством на основі права трудової власності: монографія / Г.В. Астапова. — Київ: НАУ, 2016. — 244 с.
8. Krasnyuk M. T., Hrashchenko I. S., Kustarovskiy O. D., Krasniuk S. O. Methodology of effective application of Big Data and Data Mining technologies as an important anti-crisis component of the complex policy of logistic business optimization. // *Economies' Horizons*. — № 3(6), 2018. — С. 121–137.

References

1. Solovey N. V. The financial status of Ukrainian air transport enterprises [Electronic resource] / N.V. Solovey // «*Molodyy vchenyy*», September 2018. p. 471–476. — Resource access mode: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/9/62.pdf>.
2. Strategy for development of domestic aviation industry for the period up to 2020 [Electronic resource] // Government portal. — 2008. — Resource access mode: <https://www.kmu.gov.ua/npas/183540635>.
3. Official site of the State Aviation Service of Ukraine // [Electronic resource]. — Access mode: www.avia.gov.ua
4. Statistical Information [Electronic resource] // State Statistics Service of Ukraine. — 2020. — Resource access mode: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Didukh S.M. Strategic Aspects of Development of Investment Potential of Fruit and Vegetable Canning Enterprises / S.M. Didukh // Sustainable development and security of Ukraine's agro-food sector in the face of globalization challenges: monograph / ed. Doctor of Economics, Professor OI Pavlova. — Odessa: Astroprint, 2012. — P. 712–723.
6. Geets I.O. Estimation and strategic directions of development of aviation industry of Ukraine / I.O. Geets, Yu. S. Slusarenko // Strategy of development of Ukraine. — 2013. — № 1. — P. 47–52.

7. Astapova G.V. Organizational and Economic Mechanism of Corporate Governance of an Aviation Company on the Basis of Labor Right: Monograph / G.V. Astapova. — Kyiv: NAU, 2016. — 244 p.

8. Krasnyuk M. T., Hrashchenko I. S., Kustarovskiy O. D., Krasniuk S. O. Methodology of effective application of Big Data and Data Mining technologies as an important anti-crisis component of the complex policy of logistic business optimization. // *Economies' Horizons*. — № 3(6)'2018. — C. 121–137.

Статтю подано до редакції 22.02.2019 р.

УДК 65.014.1

DOI: 10.33111/mise.97.11

Давиденко В. В., к.е.н.,
доцент кафедри логістики,
Національний авіаційний університет

Davydenko V. V., PhD in Economics,
Associated Professor of the Logistics Department,
National Aviation University

ВИКОРИСТАННЯ ПРИВЕНТИВНОГО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

USE OF PREVENTIVE ANTI-CRISIS MANAGEMENT IN THE ACTIVITIES OF ENTERPRISES

Анотація. У статті розглянуто роль превентивного антикризового управління на основі комплексних заходів до подолання кризових ситуацій. Розглядаються причини і моменти настання кризи, а в разі об'єктивної неможливості уникнути входження в кризовий період, зазначені підходи до їх подолання. Визначені основні поняття антикризового управління, превентивного управління та превентивного антикризового управління, що є дієвими інструментами управління кризовими станами, в умовах циклічності кризових явищ. Розкрито основні завдання превентивного антикризового управління, та представлено оцінку ймовірності виникнення та аналізу наслідків впливу потенційних кризових явищ та ситуацій, при розробці антикризової стратегії, реалізації планів заходів щодо попередження криз. Виділено ключові напрямки превентивного управління та необхідні інструменти, при реалізації антикризових заходів на підприємстві. Представлено застережні функції при загрозі кризи, які будуть виконуватись службою кризового попередження.

Превентивне антикризове управління розуміє здатність прогнозувати причини і момент настання кризи, а в разі об'єктивної неможливості уникнути входження у кризовий період, вжити необхідних заходів щодо протидії кризовим явищам. Його перевага полягає в наявності тривалих проміжків часу між моментами прийняття, реалізації та появи відповідних рішень у керованій системі.